

Arturo Pérez-Reverte

KRALJICA JUGA

Prevela sa španskog
Sanja Janjušević

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2008.

Zazvonio je telefon i znala je da će je ubiti. Znala je to s takvom sigurnošću da se na mestu skamenila: s podignutim brijačem, kose splejene za lice usred pare koju je napravila vrela voda dok je curila na pločice. Bip-bip. Ostala je sasvim mirna, zadržavajući dah kao da nepomičnost i tišina mogu da promene tok događaja. Bip-bip. Nalazila se u kupatilu i depilirala je desnu nogu, sapunica joj je bila svuda po telu, a naga koža naježila se kao da je pod mlazom hladne vode. *Bip-bip*. Iz stereo-uređaja u spavaćoj sobi dopirala je pesma koju su izvodili *Tigres del Norte*, govorila je o Kameliji Tehani. Izdaja i šverc, kaže tekst, jesu dve neraskidive stvari. Uvek se bojala da su takve pesme proročke i odjednom su postale opaka i preteća realnost. Guero ih je ismevao; za nju je ta melodija imala značenje, a za njega nije. Niti značenje, niti bilo šta drugo. *Bip-bip*. Spustila je depilator, polako izašla iz kupatila, ostavljajući trag vode sve do sobe. Telefon se nalazio na madracu, malen, crn i zlokoban. Pogledala ga je, ne dotaknuvši ga. *Bip-bip*. Užasnuta. Njegov zvuk stopio se s rečima pesme, kao da je deo nje. Jer krijumčari, kažu *Tigres*, nikada ne opraštaju. Guero je upotrebio iste te reči, smejući se onako kako samo on ume, dok joj je milovao potiljak i bacao telefon na njenu suknju. „Ako nekada zazvoni, biće to znak da sam mrtav. Onda, beži. Beži koliko te

noge nose. Beži i ne zaustavljaj se, jer ja neću biti tu da ti pomognem. I ako negde stigneš živa, cugni jednu tekilu meni za pomen. Za dobra vremena, curo moja. Za dobra vremena.“ Eto, kako je neodgovoran i hrabar bio Guero Davila. Virtuoz u *cesni*. Kralj kratke piste, tako su ga zvali prijatelji i don Epifanio Vargas: sposoban da podigne avion na visinu od trista metara, natovaren heroinom i čistom marihuanom, da u tamnim noćima leti tik uz vodu, sa ove ili sa one strane graničnog prelaza, izbegavajući federalne radare i one lešinare iz DEA. I umeo je da živi na oštrici noža, igrajući sopstvenim kartama iza leđa šefova. I umeo je da gubi.

Voda koja joj je kapljala s tela pravila je baricu kraj stopala. Telefon je i dalje zvonio, i znala je da je nepotrebno da odgovori na poziv kako bi se uverila da je Guero došao kraj. Bilo je dovoljno da poslušaj njegoa uputstva i izleti napolje; ali nije lako prihvatiti da jedan prosti *bip-bip* promeni tok nečijeg života. Naposljetku je zgrabila telefon i pritisnula dugme, slušajući.

„Sredili su Guera, Tereza.“

Nije prepoznala glas. Guero je imao prijatelje i neki od njih su mu bili verni, obavezivao ih je kodeks koji potiče još iz vremena kada su na putu za Sjedinjene Države, preko El Pasa, krijumčarili u točkovima kola marihuanu i paketiće kokaina. Mogao je biti bilo ko od njih: možda je to Neto Rosas, ili Ramiro Vaskes. Nije prepoznala čoveka, niti joj je to bilo bitno, jer je poruka bila jasna.

„Sredili su Guera“, ponovio je glas. „Ubili su ga, i njegovog rođaka isto tako. Sada ste na redu ti i rođakova porodica. Zato beži, koliko god možeš. Beži i nemoj se zaustavljati.“ Zatim se veza prekinula, a ona je pogledala dole na svoja mokra stopala, shvativši da drhti od hladnoće i straha, i pomislila kako je glasnik koristio iste reči kao i Guero. Zamislila ga je kako sedi u zadimljenoj kafani okružen čašama, Guero je pred njim, pali džoint, noge je prekrstio ispod stola kao što je i imao običaj, nosi kaubojke od zmijske kože, izlizane na vrhovima, kragna košulje mu je obavijena svilenom maramom, preko naslona stolice prebačena pilotska jakna, plava kosa nemarno očešljana, osmeh mu

je siguran i izražajan. „Uradićeš ovo za mene, brate moj, ako mi dođu glave. Reći ćeš joj da beži i da se ne zaustavlja jer će i nju zajebati.“

Iznenada ju je obuzela panika, tako različita od hladnog užasa koji je pre osećala. Sada je nastupila eksplozija rastrojstva i ludila koja ju je naterala da vrisne, kratko i suvo, pridržavajući glavu rukama. Noge je nisu držale, tako da se sručila na krevet. Pogledala je okolo: zlatno-žute i bele rezbarije na uzglavlju, na zidovima slike dopadljivih pejzaža i parova koji šetaju pri zalasku sunca, porculanske figurice koje je skupljala i ređala na police, sve je to trebalo da čini lep i udoban dom. Shvatila je da to nije više bio dom, i da će za neki minut postati zamka. Pogledala se u velikom ogledalu ormara: gola, mokra, crna kosa splepljena za lice, crne oči širom otvorene, izbezumljene od straha. „Beži i ne zaustavljaj se“, rekli su Guero i onaj glas koji je ponavljao njegove reči. Onda je počela da beži.

1.

Padoh sa oblaka po kojem sam hodala*

Uvek sam verovao da su meksičke narko-koride samo pesme, a da je *Grof Monte Kristo* samo roman. To sam rekao Terezi Mendosi tog poslednjeg dana, kada je pristala da me primi, okružena telohraniteljima i policajcima, u kući smeštenoj u koloniji Čapultepek, u Kulijakanu, pokrajini Sinaloa. Pomenuh Edmunda Dantesa i pitah je da li je pročitala knjigu, a ona me je nemo gledala, tako dugo da sam se uplašio da se naš razgovor tu završava. Zatim se okrenula prema kiši koja je kapljala na prozorsko staklo, i nisam znao da li su zbog spoljašnjeg sivila, ili zbog skrivenog osmeha, njena usta poprimila surov i tuđ izgled.

„Ne čitam knjige“, reče.

Znao sam da laže, kao što je bez sumnje mnogo puta slagala u poslednjih dvanaest godina. Ali nisam želeo da budem neprijatan, te sam promenio temu. Njeno dugo putovanje, sa odlascima i dolascima, sadržavalo je epizode koje su me interesovale mnogo više od te žene preda mnom, jer sledio sam njene tragove kroz tri kontinenta tokom poslednjih osam meseci. Bilo bi netačno reći da sam razočaran. Legende obično kriju realnost;

* Poglavlja romana su naslovljena stihovima i nazivima postojećih meksičkih narkokorida

u mom poslu, reč razočaranje uvek ima relativno značenje: realnost i legenda prosto su radni materijal. Problem je taj što ispada da ne možete živeti bukvalno opsednuti nekim, a da nemate svoju, definisanu i, naravno, netačnu sliku o njemu. Sliku koja se ukoreni u glavi, tako snažno i verodostojno, da ju je teško, čak i nepotrebno, menjati u suštini. Osim toga, mi pisci imamo tu privilegiju da oni koji nas čitaju iznenađujuće lako prihvataju našu tačku gledišta. Zato sam znao tog kišnog jutra u Kualikanu, da žena koja je stajala ispred mene ne može nikada biti prava Tereza Mendosa, već neka druga koja ju je menjala, i koju sam delom stvorio ja; čiju sam priču rekonstruisao i otkupljivao u delovima, nepotpunim i protivrečnim, od onih koji su je poznavali, mrzeli ili voleli.

„Zašto ste ovde?“ pitala je.

„Fali mi jedna epizoda iz vašeg života, ona najvažnija.“

„Ma, hajde. Epizoda, kažete.“

„Tako je.“

Uzela je kutiju *farosa* sa stola i zapalila cigaretu jeftinim, plastičnim upaljačem nakon što je jednim gestom zaustavila čoveka iz drugog kraja sobe, koji se beše revnosno nagnuo s levom rukom u džepu jakne: zreo, krupan, ili čak debeo muškarac, jarkocrne kose i gustih meksičkih brkova.

„Najvažnija?“

Odložila je, u savršenoj simetriji, kutiju i upaljač na sto, ne ponudivši me. Bilo mi je svejedno, jer ne pušim. Tamo su se nalazile još dve kutije, jedna pepeljara i pištolj.

„Mora da je to tačno“, dodala je, „kad ste se danas usudili da dođete ovde.“

Pogledao sam pištolj. „Sig sauer“. Švajcarac. Po šaržeru petnaest metaka kalibra 9 mm, heksagonalno postavljenih. Tri puna šaržera. Pozlaćeni vrhovi projektila bili su debeli kao žirovi.

„Da“, blago odgovorih. „Pre dvanaest godina, Sinaloa.“

Drugi put nem pogled. Znala je za mene, jer se u njenom svetu sve može postići novcem. Uostalom, tri nedelje ranije poslao sam joj kopiju nedovršenog teksta. To je bio mamac. Vizitkarta koja je trebala da svrši stvar.

„Zašto bih vam pričala o tome?“

„Jer ste me koštali mnogo truda.“

Posmatrala me je kroz dim cigarete, malčice iskošenih očiju, kao one indijanske maske iz Velikog hrama. Onda je ustala i otišla do šanka, da bi se vratila sa flašom *eradure reposado* i dvema malim uskim čašama koje su Meksikanci zvali *kabaljitos*. Nosila je široke tamne lanene pantalone, crnu bluzu i sandale, i primetih da nije imala nakit na sebi, ni ogrlice, ni sata, samo narukvicu od srebrnih alki na zglobu desne ruke. Dve godine ranije – u sobi hotela *San Markos* čuvao sam isečke iz novina – časopis *Ola!* uvrstio ju je među dvadeset najelegantnijih žena Španije, dok je u isto vreme *El Mundo* izveštavao o policijskoj istrazi poslova koje je vodila na *Kosti del Sol* i njihovoj povezanosti s transportom droge. Na fotografiji objavljenoj na naslovnoj strani, videla se iza stakla nekog automobila, a od paparaca su je štitili telohranitelji sa tamnim naočarima. Jedan od njih bio je isti onaj brkati debeljko koji me je izdaleka posmatrao, s pogledom kao da me ne vidi.

„Mnogo truda – zamišljeno je ponovila, sipajući tekilu u čaše.

„Tako je.“

Kratko je otpila, s nogu, i dalje me posmatrajući. Bila je niža nego što se činilo na fotografijama ili televiziji, ali njeni pokreti su i dalje bili mirni i sigurni: kao da je svaki gest prirodno sledio onaj prethodni, bez ikakve improvizacije i oklevanja. Možda ona nikada ne okleva, odjednom sam pomislio. Primetio sam da sa svojih trideset i pet godina poseduje izvesnu privlačnost: možda manju nego na skorašnjim fotografijama koje sam tu i tamo pogledao i koje su čuvali njeni poznanici s druge strane Atlantskog okeana. Tu su spadale i crno-bele fotografije, u anfasu i profilu, u dosijeju policijske stanice u Ahesirasu. Zatim i video-snimci, neprecizne slike, na čijem kraju su se videle grube gorile kako ulaze u kadar i nasilno udaljavaju objektiv. Na svima je ona, sa svojom upadljivom aktuelnom pojavom, obučena u crno i sa tamnim naočarima, dok izlazi ili ulazi u automobil, nejasno uhvaćena teleobjektivom na terasi u Marbelji, ili dok se sunča na palubi velike jahte, bele kao sneg: Kraljica juga i legenda o njoj. Ista

ta koja se pojavljivala na stranicama tabloida, istovremeno kako su se stvari zbivale. Ali postojala je i druga fotografija o kojoj ništa nisam znao. Dva sata kasnije, pre nego sam izašao iz te kuće, Tereza Mendosa je neočekivano odlučila da mi je pokaže: dotrajalu fotografiju, na naličju ponovo sastavljanu lepljivom trakom, spustila je na sto, pored prepune pepeljare, flaše tekile čije je dve trećine sama ispila, i „sig sauera“ sa tri šaržera koji je tamo ležao kao loš predznak – bilo je to fatalističko prihvatanje – onoga što će se te iste noći dogoditi. Što se tiče poslednje fotografije, zapravo se radilo o najstarijoj, nedostajala je polovina i to cela leva strana: mogla se videti ruka jednog čoveka, u rukavu pilotske jakne, oko ramena crnokose vitke devojke, bujne kose i velikih očiju. Devojka je mogla da ima dvadeset i nešto godina: nosila je veoma tesne pantalone i teksas jaknu sa kragom od jagnječeg krzna, gledala je u kameru neodređenog izraza lica, sa tek nagoveštenim osmehom ili osmehom koji je već prolazio. Primetio sam da je, iako napadno i nevešto našminkana, imala nevin i ranjiv pogled; to je isticala mladalačka svežina na ovalnom licu, a nos, jasno iscrtane usne, oči blago bademastog oblika, taman ton kože i arogantno podignuta brada odavali su prastaro indijansko poreklo.

Ova devojka nije lepa, ali je posebna, pomislio sam. Posedovala je nedovršenu i daleku lepotu, koja kao da se generacijama razblaživala, dok nisu ostali usamljeni tragovi starog sjaja. I blaženu, ili naivnu, ranjivost. Kada ne bih poznavao osobu, ta ranjivost bi me dirnula. Pretpostavljam.

„Jedva vas prepoznajem.“

Bila je to istina, zato sam i rekao. Moj komentar je, izgleda, nije povredio. Usredsredila se na razgledanje fotografije, i to je radila izvesno vreme.

„I ja, isto tako“, složila se.

Onda ju je vratila u tašnu koja se nalazila na sofi, u kožni novčanik sa njenim inicijalima i pokazala mi je vrata.

„Mislim da je dovoljno“, rekla je.

Izgedala je vrlo umorno. Dugačak razgovor, duvan, flaša tekile. Imala je tamne kolutove oko očiju koje više nisu bile kao one na staroj fotografiji. Ustao sam, zakopčao jaknu, pružio joj ruku – jedva ju

je dotakla – i drugi put sam pogledao pištolj. Debeli čovek sa drugog kraja sobe stvorio se pored mene, ravnodušnog lica, spreman da me isprati. Ljubopitljivo sam pogledao njegove sjajne cipele od iguanine kože, trbuh koji se prelivao preko *piteado** opasača, preteći zavežljaj ispod jakne. Kada je otvorio vrata, shvatio sam da je njegova debljina bila varljiva, da je sve bilo zbog leve ruke. Bilo je očigledno da je samo desnu koristio kao oruđe za rad.

„Želim vam sve najbolje“, dodah.

Zajedno sa mnom pogledala je pištolj. Polako je klimnula glavom, ali ne na moje reči. Mučile su je sopstvene misli.

„Naravno“, promrmljala je.

Onda sam izašao odande. Federalci sa pancirima i podignutim puškama, koji su me po dolasku pomno pretresli, nastavili su da stražare u predvorju i dvorištu, a vojni kamion i dva policijska *harli davidsona* nalazila su se odmah pored kružne fontane na ulazu. Na ulici, s druge strane visokog zida, četvoro ili petoro novinara s televizijskom kamerom stajalo je ispod kišobrana, dok su ih na distanci držali vojnici u borbenoj uniformi koji su okružili posed. Skrenuo sam udesno i po kiši tražio taksi koji me je čekao u susjednom kvartu, na uglu Ulice Heneral Anaja. Sada sam znao sve što je trebalo da znam, svi zatamnjeni uglovi bejahu osvetljeni, a svaki delić priče o Terezi Mendosi, bilo da je stvarna ili izmišljena, legao je na svoje mesto: od prve fotografije, ili dela fotografije, sve do žene koja me je primila sa automatom na stolu. Nedostajao je rasplet; ali i njega sam saznao u časovima koji su usledili. Baš kao i ona, samo sam trebao da sednem i čekam.

Dvanaest godina je prošlo od onog popodneva kada se Tereza Mendosa dala u beg, u gradu Kulijakanu. Toga dana, na početku tog dugog povratnog puta, oko nje se srušio smisaon svet za koji je verovala da postoji pod okriljem Guera Davile – mogla je da čuje gromoglasno

* Urađen u drevnoj meksičkoj veštini ručnog veza, uz korišćenje konca napravljenog od kaktusa

rasipanje delova – i odjednom je osetila izgubljenost i opasnost. Spustila je telefon i počela da tumara tamo-amo, nesigurno otvarajući kutije, zalepljena panikom, tražila je bilo kakvu torbu da spakuje ono najpotrebnije pre nego što pobjegne odande. Želela je da plače za svojim čovekom sve dok joj se grlo ne raspadne, ali užas, koji ju je u talasima obuzimao, poput udara je paralisao njene pokrete i misli. Osećala se isto kao da je pojela pečurku iz Uautle, ili pušila zbijen, jak džoint, prebačena u neko tuđe telo nad kojim nije imala nikakvu kontrolu. I nakon što je u žurbi i nespretno obukla farmerke, majicu i cipele, sišla je niz stepenice teturajući se, još mokra ispod odeće, vlažne kose, držeći malu putnu torbu sa nabacanim izgužvanim stvarima: nekoliko majica, teksas jakna, gaćice, čarape, torbica sa dvesta pezosa i dokumentima. „Odmah će doći u kuću“, upozorio je Guero. „Doći će da pretraže. I bolje da te ne nađu.“

Zaustavila se na ulici, nesigurna, sa instinktivnom oprežnošću lovaca i njihovih pasa. Pred njom se prostirala kompletna panorama neprijateljske teritorije. Kolonija Las Kintas: široke avenije, neupadljive i udobne kućice, a ispred njih bugenvilije i skupi automobili. Dugačak je put iz bednog naselja Las Sjete Gotas, pomislila je. A onda su, odjednom, postali opasni i sumnjivi i gospođa iz apoteke preko puta, i radnik samoposluge na uglu u kojoj je kupovala poslednjih godina, i čuvar banke u plavoj uniformi i sa pištoljem dvanaestomilimetarskog kalibra u remenu, onaj isti koji joj se uz osmehe udvarao kada bi izašla na ulicu. Više nije imala prijatelje, sve je izbrisao Guero onim nehajnim smehom, koji je ona ponekad volela, a ponekad mrzela iz dna duše. „Onoga dana kada zazvoni telefon i počneš da bežiš, bićeš sama, lepjoko. A ja neću moći da ti pomognem.“

Stegla je torbu kao da želi da se zaštiti njome i spuštene glave je koračala trotoarom, ne gledajući više nikog i ništa, u početku pokušavajući da ne ubrzava korak. Tamo daleko, prema Atlati, nad Tihim okeanom udaljenim četrdeset kilometara ka zapadu, sunce je počelo da zalazi, a drvoredi palmi, pinguika i manga ocrtavali su se na horizontu koji je poprimao narandžastu boju, tipično za večeri u Kualikanu. U ušima joj je tutnjalo, tupo, monotono udaranje, suprotstavljeno saobraćajnoj

buci i kuckanju potpetica njenih cipela. Kad bi je u tom trenutku neko nazvao, ne bi bila u stanju da čuje sopstveno ime, a možda čak ni zvuk pucnja. Svog pucnja. Toliko ga je očekivala, zgrčenih mišića i pognute glave, da su je zbolela leđa i bubrezi. Situacija. Toliko puta je slušala o teoriji nesreće, kroz šalu, zbilju, uz dim cigarete i uz piće, a u mislima joj se urezalo poput žiga na govečetu.

„U ovom poslu“, rekao je Guero, „treba znati prepoznati situaciju. To je kao kad ti neko dođe i kaže dobar dan. Možda ćeš ga prepoznati, a on će ti se smejati. Blago, ušecereno. Ali primetićeš nešto čudno: nejasno osećanje, kao da nešto nije na svom mestu. Trenutak kasnije, bićeš mrtav.“ Dok je ovo govorio, Guero je gledao u Terezu, upirući u nju prstom kao revolverom, usred smeha prijatelja. Ooo, mrtva. Mada je to uvek bolje nego da te živu odvedu u pustinju i ispituju sa jednim plinskim plamenikom i mnogo strpljenja. Jer ono loše sa ispitivanjem nije u tome da znaš odgovor, u tom slučaju olakšanje bi brzo došlo, već u tome da ga ne znaš. *U tom grmu leži zec*, kako je govorio Kantinflas*. Problem. Mnogo ti treba da uveriš onoga sa plamenikom da ne znaš stvari za koje on misli da znaš i koje bi on, takođe, voleo da zna.

Jebiga. Poželela je da je Guero brzo okončao. Da su ga oborili zajedno sa *cesnom*, kao hranu za ajkule, umesto da su ga odveli u pustinju na ispitivanje. Kod federalaca i kod DEA ispitivanje se završavalo u zatvoru u Almoloji ili u Tuksonu. Mogao si da sklapaš primirje, da se dogovaraš. Da postaneš zaštićeni svedok ili zatvorenik sa privilegijama, ukoliko si dobro odigrao karte. Ali Guero svoje poslove nikada nije tako vodio. Nije igrao kako su drugi svirali. Samo malo je varao, ne toliko zbog novca, koliko zbog toga što je voleo da živi na ivici provalije. *Mi, iz San Antonija*, hvalisao se, *volimo da se igramo životom*. Za njega je ova vrsta igre bila zabavna; ismejavo ih je u sebi kada bi mu govorili: „Momče, podigni se tamo, ili spusti se ovamo, nemoj da odugovlačiš“, i posle svakog leta bacali su mu na sto šušlave gomile, bez imalo poštovanja, kao nekom običnom unajmljeniku za hiljadu

* Mario Moreno Rejes (1911–1993), čuveni meksički komičar

pezosa, i dok su šefovi uzimali veliku lovu, on se igrao svojom slobodom i svojim životom.

Problem sa Guerom bio je u tome što mu nije bilo dovoljno da radi neke stvari, već je imao potrebu da priča o njima. Bio je brbljivac. *Ne možeš da povališ najbolju ribu*, govorio je, *a da to nekome ne ispričaš*. A ako o tome počneš da se priča, odmah će o tebi pevati *Tigres del Norte*, ili *Tukanes de Tihuana*, i slušaće te narod po kafanama ili u autu preko radija. Ma, hajde. Čista legenda, braćo. I mnogo puta se stresla, ušuškana u njegovom naručju, dok su sedeli u baru, ili na žurci, između dva plesa u u plesnoj dvorani Maroko, on sa flašom piva u ruci, a ona ušmrkana, nakon što je čula kako prijateljima poverava stvari koje bi svaki normalan čovek prećutao. Tereza nije bila školovana kao Guero, ali znala je da su pravi prijatelji samo oni koji te posećuju u zatvoru, bolnici ili na groblju. To znači da su prijatelji sve dok to ne prestanu da budu.

Pretrčala je tri bloka, ne osvrnuvši se. Nijednom. Štikle koje je nosila bile su previše visoke i shvatila je da će iščašiti zglob ako ne prestane da trči. Skinula ih je, stavila u torbu i bosonoga skrenula desno ka sledećem ćošku, ušavši u Ulicu Hwares. Zaustavila se ispred jednog kafea kako bi proverila da li je prate. Nije videla ništa što bi ukazivalo na opasnost; tako da je, nakon što je malo razmislila i umirila otkucaje srca, gurnula vrata, otišla do najudaljenijeg stola i sela leđima okrenuta zidu, sa pogledom na ulicu. Kao što je rekao dvosmisleni Guero, *studiranje Situacije*. Ili namera da se to uradi. Vlažna kosa joj se rasula po licu: popravila ju je samo jednom, a onda je odlučila da je bolje da ostane tako, jer ju je donekle skrivala. Poslužili su piće od nopala, a ona je neko vreme mirno sedela, nesposobna da poveže dve misli, sve dok nije osetila želju da puši, setivši se da je u svoj jurnjavi zaboravila duvan. Zamolila je konobaricu za jednu cigaretu, prihvativši da joj ona pripali svojim upaljačem, sve vreme izbegavajući pogled čuđenja koji je bio upućen njenim bosim nogama.

Bila je vrlo mirna dok je pušila, pokušavala je da sredi svoje misli. I sada je dobro. Sada joj je dim u plućima doneo nekakvu smirenost, sasvim dovoljnu da proanalizira Situaciju, uz malo praktičnog razmišljanja.

Morala bi da ode u drugu kuću, onu bezbednu, pre nego što je kojoti pro-
nađu i ona sama ne završi kao sekundarna ličnost pesama koje su izvo-
dili *Tigres* ili *Tukanes*. Tamo se nalaze dokumenta i novac; a bez toga, bez
obzira na to koliko dugo da beži, nikuda neće stići. Osim toga, tamo je i
Guarov rokovnik: telefoni, adrese, beleške, kontakti, tajne piste u Južnoj
Kaliforniji, Sonori, Čijaui i Koauili, prijatelji i neprijatelji – nije bilo lako
razlikovati jedne od drugih – iz Kolumbije, Gvatemale, Hondurasa, kao
i oni sa obe strane reke Bravo: El Pasa, Huaresa, San Antonija. „Spalićeš
ga ili ćeš ga sakriti“, tako joj je rekao. „Za tvoje dobro, ne smeš ni da ga
pogledaš, srce. Ni da ga pogledaš. I samo ako se previše upetljaš i zagli-
biš, daj ga Epifaniju Vargasu, u zamenu za svoju kožu. Jasno? Zakuni se
da nećeš otvoriti rokovnik, ni za šta na svetu. Zakuni se Bogom i svetom
Devicom. Dođi ovamo. Zakuni se ovim što imaš u rukama.“

Nije imala mnogo vremena. Zaboravila je i sat, ali videla je da je još
dan. Ulica se činila mirnom: redovan saobraćaj, prolaznici, niko se ne
zaustavlja u blizini. Obula je cipele. Spustila je deset pezosa na sto i po-
lako ustala, grabeći torbu. Nije se usudila da se pogleda u ogledalo dok
je izlazila na ulicu. Na uglu, jedan seljačić je prodavao sokove, cigarete
i novine poredane na kartonskoj kutiji na kojoj je pisala reč *samsung*.
Kupila je kutiju *farosa* i šibice, krajičkom oka gledajući iza sebe, i na-
stavila svoj put promišljeno sporo. Situacija. Parkiran auto, jedan po-
licajac i čovek koji je čistio pločnik učinili su da joj srce poskoči. Po-
novo su je zbolela leđa i osetila je gorak ukus u ustima. Štikle su joj i
dalje smetale. Kad bi je Guero video ovakvu, pomislila je, smejao bi joj
se. U sebi ga je proklinjala. *Gde je sada tvoj smeh, jebeno kopile, pošto
si se uvalio u govna? Gde je sada tvoja hrabrost pravog mužjaka, gde su
ti muda?* Osetila je miris pečenog mesa dok je prolazila pored jednog
kioska i gorak ukus u ustima se pojačao. Morala je da se zaustavi i brzo
uđe u neki prolaz, kako bi povratila sok od nopala.

Poznavao sam Kulijakan. I pre intervjuja sa Terezom Mendosom dola-
zio sam ovamo, na samom početku, kada sam tek krenuo da istražujem

njenu priču, dok je još bila mali lični izazov u obliku nekoliko fotografija i isečaka iz novina. Kasnije sam se vratio, kada je već sve bilo gotovo i kada sam saznao sve što je bilo potrebno da znam: činjenice, imena, mesta. Sada sam mogao da sklopim kockice i da popunim praznine stvarima koje su nedostajale ili koje su odgovarale. Reći ću, takođe, da je sve bilo smišljeno pre izvesnog vremena, za vreme jednog ručka sa Reneom Delgadam, urednikom dnevnog lista *Reforma*, u gradu Meksiku. Rene mi je prijatelj još iz vremena kada smo, kao mladi novinari, delili sobu u hotelu *Interkontinental* u Managui, tokom rata protiv Somoze. Sada se nalazimo kada ja doputujem u Meksiko, da bismo pričali o nostalgiji, borama i sedim vlasima. I tog dana, dok smo jeli kamole i pileće takose u *San Anhel inu*, predložio mi je stvar.

„Španac si, imaš dobre kontakte tamo. Napiši za nas jednu veliku reportažu o njoj.“

Odmahnuo sam, pokušavajući da sprečim jedan takos da se rasprši po mojoj bradi.

„Više nisam novinar. Sada me ne zanima ništa ispod četiristo stranica.“

„Onda to uradi na svoj način“, insistirao je Rene, „uradi jebenu književnu reportažu.“

Dokrajčio sam takos i raspravljali smo o razlozima za i protiv.

Kolebao sam se sve dok nije stigla kafa i boca prvoklasnog *Don Hulijana*, upravo u trenutku kada mi je Rene zapretio da će pozvati orkestar marijačija. Ali metak nije pogodio cilj: reportaža za *Reformu* završila je kao lični književni projekat iako se moj prijatelj nije naljutio zbog toga. Naprotiv: sledećeg dana, dao mi je najjače kontakte na pacifičkoj obali i u federalnoj policiji kako bih mogao da pokrijem sporne godine. Period iz života Tereze Mendose, malo poznat u Španiji, pa čak i u samom Meksiku.

„Barem ćemo ti uraditi recenziju“, rekao je, „kurvin sine. „

Do tada se samo znalo da je živela u Las Siete Gotas, siromašnoj četvrti Kulijakana, i da je bila kći Španca i Meksikanke. Znalo se da je bila napustila osnovnu školu i zaposlila se u jednoj prodavnici šešira na pijaci Buelna, a zatim je postala diler dolarima u Ulici Hwares, da

bi je jednog popodneva, na Dan mrtvih – kakav ironičan predznak – život naneo na put Rajmunda Davile Pare, profesionalnog pilota kartela Huares, u narodu poznatijeg kao Guero* Davila, zbog plave kose, plavih očiju i severnoameričkog naglaska. O tome je više govorila legenda koja je kružila oko Tereze Mendose, nego stvarni podaci. Da bi rasvetlio ovaj deo njene biografije, otputovao sam u prestonicu Sinaloe, na zapadnu obalu, odmah pored vrata Kalifornijskog zaliva, i tumarao sam po njenim ulicama i restoranima. Čak sam utvrdio tačnu, ili približno tačnu, putanju kojom se kretala tog poslednjeg dana – ili prvog, kako se uzme – kada je primila telefonski poziv i napustila kuću koju je delila sa Guerom Davilom. Tako sam se našao ispred gnezda u kojem su oboje živeli dve godine: udobna i diskretna dvospratna kućica sa unutrašnjim dvorištem, pored vrata arajane i bugenvilije, smeštena na jugoistočnoj strani Las Kintasa, četvrti sa dosta narko-dilera srednjeg sloja; kojima posao dobro ide, ali ne toliko dobro da sebi priušte luksuznu vilu u elitnom kraju Čapultepeka. Zatim sam se prošetao ispod drvoreda palmi i manga, sve do Ulice Huares, da bih se zaustavio ispred pijace i malo posmatrao devojke sa mobilnim telefonima u rukama kako menjaju novac u uličnoj vreći; ili drugim rečima, utapaju u meksičke pezose novac preuzet od vozača automobila zaustavljenih u njihovoj blizini, hrpe dolara koje mirišu na planinsku marihuanu i kokain. U tom gradu, u kojem su često pravila i način života ilegalni – porodično nasleđe radi protiv zakona, kako kaže jedna slavna pesma – i Tereza Mendosa je radila isto što i ove devojke, sve dok se jednom u njenoj blizini nije zaustavio crni bronko džip, kada je Rajmundo Davila Para spustio zatamnjeno staklo i počeo da je posmatra sa svog vozačkog mesta. Tada se njen život zauvek promenio.

Sada je trčala istim trotoarom, čiju je svaku pločicu poznavala, suvih usta i sa strahom u očima. Prolazila je pored grupica devojaka koje su

* Güero (orig.), plavokos